

Tips!

Vill lära dig mer om hur man restaurerar en våtmark, gå in på www.varmdo.se och sök på Hemmesta sjöäng, där finns rapporten "Hemmesta sjöäng – rekreation för fågel, fisk och människa"

Våtmarkernas upprättelse

För bara några årtionden sedan dikades det fortfarande flitigt i Sverige. Man talade om värdelösa sumpmarker. I dag vet vi bättre och nu blir de viktiga våtmarkerna allt fler igen.

TEXT: TOM ARNBOM

HEMMESTA SJÖÄNG ÄR Värmdös stolthet. Här vandrar besökare på stigarna runt sjön, fågelskådare spanar med kikare uppe i det tillgänglighetsanpassade fågeltornet och barn tittar på gäddor som vandrar upp i våtmarken. Det är svårt att tro att denna idylliska våtmark var en igenvuxen dyig skräpmark för bara tio år sedan, där det dumpades trädgårdsavfall och sopor.

Vändpunkten kom i form av ett brev från Värmdö församling till den lokala fågelföreningen. Föreningen ville skapa något fint för kommunens invånare. Visionen var ett grönområde med öppna vackra vattenytor och ett myller av liv. Så som Hemmesta sjöäng var på fjortioalet.

WWFs Tom Arnbom och Martin Olgemar från Länsstyrelsen i Stockholm hjälps åt att fånga gäddor.

Idén blev snart konkret. WWF, Värmdö kommun, Trafikverket, Länsstyrelsen Stockholm och ideella krafter gick samman och planerna för restaurering av sjöängen kunde sätta igång.

Mängder med buskar och snår röjdes bort. En 40 meter lång fördämning byggdes för att hålla kvar vattnet i området.

Det tog inte lång tid innan belöningen kom och det med besked! Mängder med fåglar, grodor, fisk och småkryp bokstavligen strömmade in i våtmarken. I dag leker mer än 500 gäddor i sjöängen och producerar miljontals gäddyngel, antalet fågelarter har fördubblats och pricken över i:et är att utter besöker nu platsen med jämna mellanrum.

Naturen fick en ny chans och Hemmesta

sjöäng har dessutom blivit en social mötesplats för unga som gamla.

Hemmesta är bara en av många våtmarker som dikades ut i Sverige från slutet av 1800-talet och framåt. Mängder med sjöar torrlades för att öka markytan för jord- och skogsbruk. I Sverige beräknas en fjärdedel av de ursprungliga våtmarkerna ha dikats ut under de senaste 100 åren, i hela Europa beräknas över 65 procent av våtmarkerna ha försvunnit.

SVERIGE HAR FORTFARANDE många våtmarker kvar, men de flesta finns i den norra delen av landet. I söder och främst Skåne återstår endast en tiondel av våtmarkerna, med följd att många arter försvunnit eller minskat drastiskt, som svart och vit stork.

Klappa gäddor, titta på fåglar och grodor är några av fröjderna på den årliga Våtmarksdagen vid Hemmesta sjöäng.

